

**ELŐTERJESZTÉS
A KÉPVISELŐ-TESTÜLET
2026.április 7-i rendkívüli ülésére**

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:

A napirendet tárgyaló ülés:

Elterjesztő:

Az előterjesztést készítette:

A napirendet tárgyaló ülés típusa-1:

A napirendet tárgyaló ülés típusa-2:

A határozat elfogadásához szükséges többség típusát:

A szavazás módja:

2026. április 7.
Képviselő-testület
polgármester
jegyző
nyílt / zárt
rendes / rendkívüli
egyszerű / minősített
nyílt / titkos

A tárgyalandó témakör tárgya: a helyi önkormányzatok felülvizsgálatáról szóló 15/2025.(X.13.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatáról

1. A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖR TÁRGYILAGOS ÉS TÉNYSZERŰ BEMUTATÁSA

Tisztelt Képviselő-testület!

A B.A.Z. Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya szakmai segítségnyújtás keretében BO/13/02967-1/2026 számú 2026. március 4. -én felhívást intézett az Önkormányzatokhoz, melynek keretében javasolta a helyi önkormányzatok felülvizsgálatáról szóló 15/2025.(X.13.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

A BO/13/03599-32/2026 Információ kérésben 2026.04.16.-ig kéri a felülvizsgálat idejének megjelölését.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a vegye napirendi pontjai közzé a rendelet felülvizsgálatát.

2. ELŐZMÉNYEK, A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖRBEN HOZOTT KORÁBBI KÉPVISELŐ-TESTÜLETI DÖNTÉSEK, ÉS AZOK VÉGREHAJTÁSÁNAK ÁLLÁSA -

3. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁSOK

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény

Magyarország Alaptörvénye

A helyi önkormányzatok felülvizsgálatáról szóló 2025. évi XLVIII. törvény

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011 évi CXCV törvény

a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet

a helyi önkormányzatok felülvizsgálatáról szóló törvény jogvédelmi eszközeinek alkalmazására vonatkozó szabályokról szóló 240/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet

4. AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

Pénzügyi; Jogi és Ügyrendi; Település Gazdálkodási; -Fejlesztési; -Üzemeltetési; Közbiztonsági Bizottság: -----

5. HATÁROZATI JAVASLAT, RENDELET-TERVEZET

5. HATÁROZATI JAVASLAT, RENDELET-TERVEZET

Tiszalúc Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének/2026.(IV.07.) határozata: a helyi önazonosság védelméről szóló 15/2025.(X.13.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatáról

Tiszalúc Nagyközség Képviselő- testülete az előterjesztést megtárgyalva úgy döntött, hogy: **helyi önazonosság védelméről szóló 15/2025.(X.13.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatát 2026.05.28. napján tartandó Képviselő testületi ülésre napirendre veszi.**

Felelős: Siri Norbert polgármester

Határidő: azonnali és folyamatos

Tiszalúc, 2026.04.02.

előterjesztést készítette: Turóczy Hajnalka jegyző

előterjesztő: Siri Norbert polgármester

Tiszalúci Polgármesteri Hivatal IKTATÓ	
Erkezés: 2026. 03. 27.	Szám: PH/153-11/2026
Melléklet:	Ügyintéző: Kgy.őnő

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Siri Norbert polgármester úr
útján
Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata
Képviselő-testülete
részére

Iktatószám: BO/13/03599-32/2026.

SZÉKHELYÉN

Tárgy: Információkérés az önkormányzat helyi önazonosságának védelméről szóló rendeletével kapcsolatban

Ez a levél kizárólag elektronikus úton kerül megküldésre.

Tisztelt Polgármester Úr!

A helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvénnyel kapcsolatosan a **Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal** (a továbbiakban: Kormányhivatal; ügyintézés helye: Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 133. § (3) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva **az önkormányzatok jogszerű működésének elősegítése érdekében**, BO/13/02967-1/2026. iktatószámú **szakmai segítségnyújtással élt**, amely 2026. március 4. napján a Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás Modul (a továbbiakban: NJT-TFÍK) felületén kiküldésre került.

Az önkormányzat által megtett intézkedések vizsgálatához az Mötv. 133. § (1) bekezdésében meghatározott jogkörben eljárva kérem szíves tájékoztatását az alábbiakról:

- Az önkormányzat elvégezte-e a szakmai segítségnyújtásban foglaltakra tekintettel a **helyi önazonosság védelmének szabályairól szóló önkormányzati rendeletének** felülvizsgálatát, illetve a későbbi jogalkotás során annak figyelembe vételével járt-e el?
- Ha az önkormányzat az információkérés határidejéig nem tett intézkedést annak érdekében, hogy az önkormányzati rendelete a felülvizsgálat alapján megfeleljen a **szakmai segítségnyújtásban foglalt szempontoknak**, kérem szíveskedjen tájékoztatni annak okáról, illetve a döntéshozatal várható időpontjáról.

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI OSZTÁLY

3525 Miskolc, Városház tér 1. Telefon: 06 46 512 926 E-mail: torvenyesseg@borsod.gov.hu

A fenti kérdésekre adott **válaszát az NJT-TFÍK felületén** – jelen levelemre válaszként – legkésőbb

2026. április 16. napjáig

szíveskedjen megküldeni.

Miskolc, az elektronikus hitelesítésbe foglalt időbélyegző szerint

Tisztelettel:

Dr. Alakszai Zoltán
főispán
nevében és megbízásából

Dr. Rózsahegyi Ferenc
osztályvezetői feladatok ellátására kijelölt
törvényességi felügyeleti szakügyintéző

A dokumentum elektronikusan hitelesített,
2026.03.27 12:01:43
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
dr. Thuróczy-Úszógh Angelika

A dokumentum elektronikusan hitelesített,
2026.03.27 12:22:32
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: dr. Rózsahegyi Ferenc

A dokumentum elektronikusan hitelesített,
2026.03.27 12:52:12
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: TFÍK TFÍK

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLEN VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

**Megyei Jogú Város, Város,
Nagyközség, Község Önkormányzatának
Polgármestere
Címzetes Főjegyzője, Jegyzője
részére**

Iktatószám: BO/13/02967-1/2026.

SZÉKHELYÉN

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvénnyel kapcsolatosan

Ez a levél kizárólag elektronikus úton kerül megküldésre.

**Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!
Tisztelt Címzetes Főjegyző, Jegyző Asszony/Úr!**

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) tizenötödik módosításával a helyi közösségek önazonossághoz való joga alkotmányos védelem alá került. Ez lehetőséget ad az önkormányzatoknak, hogy saját döntésük alapján, a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) 22. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás keretein belül szabályozzák a településük fejlődését, megőrizve a hagyományaikat, társadalmi rendjüket és értékeiket. A Hövtv. tartalmával összefüggésben a **Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal** (a továbbiakban: Kormányhivatal; ügyintézés helye: Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 133. § (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján **az alábbi szakmai segítséget nyújtja.**

I. A törvényalkotás célja

A preambulum a jogszabály hatályos tartalmának megfelelően **rögzíti a jogalkotó által megjeleníteni kívánt célokat és egyéb elemeket.** A preambulum nem válik normává, ugyanakkor a szabályozás célja, illetve a megjelenő elvi tétel a jogszabály részeként **a jogértelmezést tekintve kötéserővel rendelkezik.**

A Hövtv. preambuluma rögzíti, hogy az új jogi eszközökkel a közösségek hatékonyabban védhetik meg életformájukat **a túlzott mértékű lakosság bővülés, a kívánnál nagyobb mértékű betelepülés vagy a tömeges ingatlanvásárlás negatív hatásaival szemben.** E törvény hatálybalépésével a közösségeknek jogi eszközeik lesznek arra, hogy megvédjék az önazonosságukat, és dönthessenek arról, hogy milyen irányban fejlődjön a településük.

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

Ennek megfelelően a Hövtv. 2. § (2) bekezdése is kimondja, hogy a település közössége megakadályozhatja a település lakosságszámának nem kívánt növekedését, valamint felléphet a település nem kívánt társadalmi fejlődési irányával szemben.

II. A hatásvizsgálat

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 17. § (1) bekezdése előírja, hogy a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit.

Arról, hogy az önkormányzati rendelet megalkotásakor **milyen körülményeket, folyamatokat, hatásokat kell értékelni és mérlegelni**, azaz milyen szempontok alapján **kell elvégezni az előzetes hatásvizsgálatot**, a Hövtv. 5. § (8) bekezdése részletesen rendelkezik, így a helyi rendeletalkotáshoz előírt hatásvizsgálat tartalmára iránymutatást ad.

A Hövtv. 5. § (8) bekezdésében feltüntetett szempontok szerinti hatásvizsgálat eredményéről a helyi önkormányzat képviselő-testületét az előterjesztésben tájékoztatni kell. Ennek megfelelően tehát a Hövtv. preambulumban is rögzített **jogalkotói céllal szinkronban álló helyi rendelet megalkotásához nélkülözhetetlen az alapos, a Jat. és a Hövtv. szerinti tartalommal lefolytatott teljes körű hatásvizsgálat.**

A Kormányhivatal felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi önazonosság védelmének tárgyában az önkormányzati rendeletalkotásra vonatkozó felhatalmazást a Hövtv. 22. § (2) bekezdése adja meg, így az önkormányzat nem eredeti jogalkotói hatáskörben, hanem törvényi felhatalmazás alapján alkotja meg rendeletét, amelyre tekintettel a rendelet preambulumban felhatalmazó rendelkezésként a Hövtv. 22. § (2) bekezdését kell megjelölni.

A rendeletalkotás során átgondolásra ad okot, hogy a Hövtv. 6. §-ban szabályozott mentességi kör és a későbbiekben részletezett, az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. §-ában meghatározott védett tulajdonságokkal rendelkezőkön kívül, **ki az az alanyi kör, akikre nézve érvényesülhetnek a tilalmak, korlátozások és feltételek.**

III. A preambulumban

Az önkormányzati rendeletek preambulumban szükségszerű **konkrétan megfogalmazni** a településre, helyi közösségre vonatkozó azon **védendő egyedi sajátosságokat, értékeket**, amelyek a helyi közösség **önazonosságának mibenlétét jelentik**, ezzel párhuzamosan szükséges továbbá azonosítani és **konkrétan definiálni a fentieket negatívan befolyásoló tendenciákat** is, amelyek megakadályozása érdekében indokoltá vált a rendeleti szabályozás.

A preambulumba vonatkozó formai követelményeket a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: Jszer.) 59. §-a szabályozza, amely kimondja, hogy **a preambulumban a jogszabálytervezet megjelölése után közvetlenül, a szerkezeti egységeket megelőzően, szerkezeti egységeken kívüli szöveggként kell elhelyezni, így a preambulumban tartalmát képező jogalkotási cél a jogszabály szakaszaiban nem jeleníthető meg. A Jszer. 3. § (1) bekezdése szerint a jogszabály normatív tartalmú rendelkezéseit a jogszabály szakaszai és mellékletei tartalmazzák.**

A Kormányhivatal fontosnak tartja megjegyezni a képviselő-testület Jszer. 1. mellékletének alkalmazására vonatkozó jogszabályi kötelezettségét, amely a jogszabály tervezetének megszüvegezésénél alkalmazandó kodifikációs szövegezési mintákat tartalmazza. A Jat. 6. § (1) bekezdésének megfelelően

pedig az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki, ennek okán, szükségtelen és jogszabálysértő a jogszabály területi hatályát a rendeletben kifejezetten meghatározni.

IV. A dologi jogvédelmi eszköz

A Hövtv. 22. § (2) bekezdésében foglalt **felhatalmazás** adja meg az önkormányzati rendeletalkotás kereteit a **jogvédelmi eszközök tekintetében**. A Hövtv. megkülönböztet dologi, illetve személyi jogvédelmi eszközt. A Hövtv. 7. § (2) bekezdése értelmében az **elővásárlási jog biztosítása – az ingatlanok adásvétele esetén – dologi jogvédelmi eszköz**. A Hövtv. 8. § (1) bekezdése pedig **meghatározza az elővásárlásra jogosultak körét, valamint azok kötelezően figyelembe veendő sorrendjét**. Az **elővásárlási jog gyakorlásának részletes feltételeit** a helyi önkormányzat védelméről szóló törvény jogvédelmi eszközeinek alkalmazására vonatkozó szabályokról szóló 240/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1-13. §-ai **határozzák meg**.

Fentiek együttes értelmezése alapján az **elővásárlási jog**, mint dologi jogvédelmi eszköz biztosításával **összefüggésben** az önkormányzat **kizárólag arról dönthet, hogy** annak alkalmazását a Hövtv. keretei között **bevezeti-e vagy sem**.

Így **nincs arra lehetősége** az önkormányzatnak, hogy a Hövtv. 8. § (1) bekezdésében **rögzített sorrendet megváltoztassa**, vagy annak **bármely jogosulti csoportját figyelmen kívül hagyja**.

V. A személyi jogvédelmi eszköz

A **személyi jogvédelmi eszközöket** a Hövtv. 7. § (3) bekezdése szabályozza, amelyek a **laccímlétesítés tilalma vagy feltételhez kötése, illetve a betelepülési hozzájárulás**. Fontos megjegyezni, hogy a **laccímlétesítést** az önkormányzat **vagy tiltja, vagy feltételhez köti**, az egyiknek a szabályozása ugyanis kizárja a másikat. A Hövtv. 3. § a) pontja akként rendelkezik, hogy a betelepülő az a természetes személy, aki a településen ingatlanulajdonnal, lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, és a településen kíván ingatlant szerezni vagy laccímet létesíteni. A betelepülés ténye – a betelepülő törvényi fogalmának meghatározásához igazítva – az ingatlanvásárlással vagy laccímlétesítéssel is megvalósul, amely kapcsán a jogszabály lehetővé teszi a betelepülési hozzájárulás megállapítását.

Mindezek értelmében a betelepülési hozzájárulás megfizetése nem csak laccímlétesítés esetén írható elő, vagyis lehetőség van arra is, hogy a magánszemély adásvétel útján történő ingatlanszerzését betelepülési hozzájárulás megfizetéséhez kösse az önkormányzat, tekintettel azonban arra, hogy ez egy személyi jogvédelmi eszköz, kizárólag a betelepülő személyéhez kapcsolandó.

A betelepülési hozzájárulás mértéke nem esik jogszabályi korlátozás alá, ugyanakkor annak mértéke a jogszabály céljával arányban álló és az előzetes hatásvizsgálatban értékelt és mérlegelt kell, hogy legyen. Figyelemmel a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvének megtartására és a Hövtv. 11. §-ában foglaltakra, indokolt a hozzájárulás megfizetése módja, feltételei, határideje szabályozása.

VI. Az eljárások

A jogvédelmi eszköz alkalmazásával kapcsolatos **eljárásokra vonatkozó szabályokat** a Hövtv. 12. §-a szabályozza, amelyeket a **laccímlétesítés feltételhez kötésével összefüggő eljárásokban**, valamint a 6. § (3) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott, a **betelepülőre vonatkozó tilalmak, korlátozások és feltételek alól való mentességek és kedvezmények** biztosítására igénybe vehető egyszerűsített vagy egyedi eljárásokban kell alkalmazni.

A Hövtv. 22. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt felhatalmazás – miszerint a helyi jogalkotó a jogvédelmi eszköz alkalmazásával kapcsolatos eljárásokra **kiegészítő rendelkezéseket állapíthat meg – sem jogosítja fel az önkormányzatot arra, hogy az elővásárlási jog törvényben biztosított szabályaitól eltérjen.** Mindebből az következik, hogy a Hövtv. 22. § (2) bekezdés d) pontjában biztosított felhatalmazás alapján **kiegészítő eljárási szabályokat dologi jogvédelmi eszközre nem, csak a lakcímlétesítés feltételhez kötésével összefüggő, valamint a betelepülőre vonatkozó tilalmak, korlátozások és feltételek alól való mentességek és kedvezmények nyújtására vonatkozó** eljárásokra lehet alkalmazni. Jogsértő például az a szabályozás, amely rögzíti, hogy a képviselő-testület az elővásárlási jog gyakorlásáról egyedi eljárásban dönt, vagy a képviselő-testület az elővásárlási jog gyakorlása során fenntartja magának a jogot a személyes meghallgatás megtartására, vagy a képviselő-testület számára méltányossági döntéshozatali jogkört biztosít dologi jogvédelmi eszköz alkalmazása érdekében.

A Hövtv. 6. § (3) bekezdése rögzíti, hogy tilalmak, korlátozások és feltételek alól való mentességek és kedvezmények biztosítható:

- **önkormányzati rendelet erejénél fogva, eljárás lefolytatása nélkül,**
- **egyszerűsített eljárással, vagy**
- **egyedi eljárásban.**

A helyi önkormányzati rendeleti szabályozás vonatkozásában az **egyszerűsített eljárás és az egyedi eljárás** között szükséges megkülönböztetést tenni.

Az **egyszerűsített eljárást** érintően a Hövtv. 13. § (2) bekezdése kimondja, hogy az önkormányzat a betelepülés valamely **objektív feltételének való megfelelést igazolja**, vagy a betelepülő kérelmét a **betelepülésre jogosító záradékkal látja el.** A Hövtv. 14. § (2) bekezdése a képviselő-testületnek arra ad lehetőséget, hogy ennek az egyszerűsített eljárásnak a lefolytatását ruházza át a jegyzőre, ekkor a **jegyző állít ki igazolást arról, hogy a mentesség alapját képező tények fennállnak, vagy betelepülésre jogosító záradékkal látja el a kérelmet.**

Abban az esetben, amikor az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti eljárásban, szabad bizonyítás mellett kell megvizsgálni azt a körülményt, hogy a betelepülő személy tekintetében valamilyen mentességi jogcím áll-e fenn, ez egyedi eljárásnak minősül, melynek során mélységeiben szükséges megvizsgálni a mentesség feltételeit. Az egyedi eljárás kiegészítő szabályait a Hövtv. 22. § (2) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján az önkormányzatok állapíthatják meg a rendeletben, **amely szabályok azonban nem lehetnek ellentétesek az Ákr. rendelkezéseivel.** Így például jogsértő az olyan szabályozás, ami jogvesztő határidőként kezeli a hiánypótlás határidejét, vagy a kérelem elutasítását, esetleg bírság kiszabását írja elő hiánypótlás nem teljesítése esetére.

Főszabály szerint az önkormányzat jogvédelmi eszköz alkalmazásával kapcsolatos hatásköreit a képviselő testület gyakorolja, amelyeket az egyszerűsített eljárástól eltekintve a Hövtv. 14. § (1) bekezdése szerint kizárólag a képviselő-testület bizottságára ruházhat át.

Ide vonatkozóan hangsúlyozandó továbbá, hogy a helyi szabályozás kereteit az egyszerűsített és az egyedi eljárásokra vonatkozóan a Hövtv. felhatalmazó rendelkezése adja, ezért - a Jat. 3. §-ára figyelemmel, elkerülve a párhuzamos szabályozást, illetve a hatáskörön való túlterjeszkedést - az önkormányzati rendelet nem tartalmazhat olyan további rendelkezést, eljárási szabályt (pl. lakcímbjelentéshez kapcsolódó eljárás), amelyről már magasabb szintű jogszabály rendelkezett, illetve amely szabályozásra vonatkozóan a képviselő-testület felhatalmazással nem bír.

VII. Az egyenlő bánásmód követelménye

A Hövtv. 2. §-a a helyi önazonossághoz való jog tartalmának meghatározása során rögzíti, hogy mely jogok, illetve értékek védelme érdekében gyakorolhat a települési közösség önvédelmet. Ezek a közösség társadalmi berendezkedésének, életmódjának, hagyományainak és szokásainak, valamint a település karakterének megőrzése és védelme. Az **önkormányzatoknak helyi közügyként lehetőségük van meghatározni, hogy végső soron a településre kik és milyen feltételekkel települhetnek be. Mindezen jogosítványok azonban a Hövtv. 4. § (1) bekezdése szerint csak az emberi méltóság megsértése és indokolatlan megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően alkalmazhatók.**

A helyi rendeletekben előírt **betelepülési feltételek jogszerűségének megállapítása kapcsán számos szempont mellett vizsgálni szükséges az egyenlő bánásmód követelményének, illetve az alaptörvényi követelményeknek való megfelelést is.** Az Alaptörvény szabályozza, hogy senkit nem érhet a faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti hátrányos különbségtétel, így **különösen ügyelni kell arra, hogy ne szerepeljen ilyen megkülönböztetésre alkalmas előírás egyetlen rendeletben sem, illetve a szabályozás ne is adjon okot ilyen diszkriminációra.**

a.) Az egyén büntetett előélete vagy a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás, illetőleg az egyén adótartozása nem olyan tényezők, amelyek a helyi önazonossághoz való jog tartalmába beilleszthetők lennének. Emellett az egyenlő bánásmód követelménye oldaláról is komoly aggályokat vet fel, miután védett tulajdonságok okán érheti hátrányos megkülönböztetés az adott egyént. A büntetett előélettel összefüggő önkormányzati rendeleti szabályozás aggályos azon okból is, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 97. § (1) bekezdése alapján a büntetőjogi felelősség megállapításához, büntetés kiszabásához vagy intézkedés alkalmazásához fűződő **hátrányos jogkövetkezményt törvény állapíthat meg.**

b.) Nem illeszthető a helyi önazonossághoz való jog meghatározásának keretébe azon normatartalom sem, amely az ingatlan alapterülete alapján az egy főre jutó négyzetméterek számát szabályozza. Egyrészt a Hövtv. 2. § (3) bekezdésében megfogalmazottak - amely szerint a közösségnek végső soron jogában áll meghatározni azt, hogy a településre kik és milyen feltételekkel **települhetnek be** - kifejezetten az **alanyi kör** meghatározásának lehetőségét jelentik, így épületre vonatkozó műszaki paraméterek - személyhez kapcsolható jellemzőjük hiányában - feltételként ki nem köthetők. Másrészt, miután az egy főre jutó négyzetméterek számának meghatározása az együtt költözők számára figyelemmel magasabb értékű ingatlan megvásárlását feltételezi, így vagyoni helyzethez kötődik, ami egyben **védett tulajdonság** is lehet.

c.) **Védett tulajdonság** emellett az **egyéb helyzet, tulajdonság** vagy **jellemző** is. Az „egyéb helyzet” meghatározásával kapcsolatban az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 288/2/2010. (IV. 9.) TT. sz. állásfoglalásában (továbbiakban: Állásfoglalás) az alábbiakat tartalmazza:

„Az **egyéb helyzet** fogalma dinamikusan változik, definíciós magját azonban az képezi, hogy a helyzet megléte tárgyilagosan igazolható, homogén csoportképzésre, **általánosításra alkalmas, és társadalmi előítéletből táplálkozik.** A diszkriminációval szembeni jogvédelem lényegét az egyéb helyzet esetében is az adja, hogy a védett tulajdonsággal rendelkező panaszos elsődlegesen nem saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozása miatt szenved hátrányt.” Az egyénnel szemben folytatott büntetőeljárás, illetőleg a büntetett előélet a fentiek alapján beletartozik az egyéb védett tulajdonságok kategóriájába.

d.) Az Állásfoglalás szerint az **iskolai végzettség** nem külön védett helyzet, hanem az Ebktv. 8. § p) pontja szerinti társadalmi származásra utaló tény. Így az iskolai végzettségen alapuló diszkriminációt általában nem az egyéb helyzet, hanem **külön nevesített védett tulajdonság**, vagyis a társadalmi származás alapján lehet megállapítani.

e.) A biztosított jogviszonnyal összefüggő feltétel meghatározása a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló jogszabályban található fogalomrendszerrel összhangban értelmezhető, figyelemmel a biztosítottak és ellátásra jogosultak eltérő személyi körére. Ugyanakkor az ilyen jellegű feltétel vagy mentesség meghatározás is ütközhet a vagyoni helyzeten alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmába.

Ugyanakkor a jogintézményhez fűződő normaalkotás során megfontolandó lehet az Ebktv. 7. § (2) bekezdése, amelynek a) pontja szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat **nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét**, amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát **másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos**; illetve az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pont szerint, amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben **tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, észszerű indoka van**.

Az Ebktv. 7. § (3) bekezdése alapján az előzőekben ismertetett (2) bekezdés azonban nem alkalmazható egy személy vagy csoport faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása szerinti tulajdonságon alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetés, valamint jogellenes elkülönítés esetében.

A helyi jogalkotás során a rendeletben alkalmazott jogvédelmi eszközök szükségességének, arányosságának, ésszerűségének megítéléséhez és megalapozásához a fentiek alapján nélkülözhetetlen a Jat.-ban előírtól bővebb tartalmú, a Hövtv. 5. § (8) bekezdésében szabályozottakra is kiterjedő **előzetes hatásvizsgálat** lefolytatása, a III. pontban kifejtetteknek megfelelő preambulum, illetve a jogszabályi **indokolás megfelelő részletezettségű**, mindenre kiterjedő elkészítése. Mindezek hiányában az egyes rendeletek és az azokban alkalmazott eszközök jogszabályoknak (Hövtv., Ebktv., stb.) való megfelelése nem ítélt meg.

VIII. A gazdasági stabilitásról szóló törvény jelentősége és szükségszerű figyelembe vétele

A Hövtv. 7. § (3) bekezdés b) pontja alapján **személyi jogvédelmi eszköz a betelepülési hozzájárulás, mellyel kapcsolatban a Jat. 7. §-ában megfogalmazott, a jogszabály hatályba lépésének általános szabályai mellett a Kormányhivatal felhívja a figyelmet a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gstv.) 32. §-ára**, amely akként rendelkezik, hogy a fizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó **jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie**.

A Hövtv. 21. § (3) bekezdése **bírság kiszabására ad lehetőséget az önkormányzatnak a jogellenes betelepülés esetén, amellyel kapcsolatban nem szabad figyelmen kívül hagyni a Gstv. 38/B. § (5) bekezdésében foglaltakat, miszerint a bírságfizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 15 napnak el kell telnie**.

Amennyiben a képviselő-testület jogellenes betelepülés esetén a bírság mérlegelésen alapuló kiszabásáról rendelkezik, a jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat

azonban nem határozza meg, úgy a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvénynek, mint magasabb szintű jogszabálynak a bírság felső határára és a bírság összegének mérlegelés alapján történő megállapítására vonatkozó rendelkezései az irányadók, amelyek – figyelemmel a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra – az önkormányzati rendeletben a Jszt. 17 § -18. §-ának megfelelően hivatkozandók. A Hóvtv. 22. § (2) bekezdés e) pontja felhatalmazza a képviselő-testületet, hogy a rendeletben meghatározza a jogkövetkezmények további részletes szabályait.

IX. A rendeletmódosítás korlátai

A Hóvtv. 4. § (4) bekezdése kifejezett **korlátot állít fel** az önkormányzatok számára **a rendeletek módosításának számosságát tekintve**, amelynek célja **a rendeletek stabilitásának biztosítása**, a kiszámíthatóság növelése, valamint annak elkerülése, hogy a jogvédelmi eszköz szabályozása túlzottan gyakran változzon, ezáltal bizonytalanságot okozva az állampolgárok és az érintett jogalanyok számára. A korlátozás minden tartalmi változásra kiterjed, függetlenül annak irányától. A gyakori, akár kedvező irányú változtatások is bizonytalanságot idézhetnek elő a jogalanyok körében.

A jogvédelmi eszközzel kapcsolatos **tartalmi feltételek változtatásának** értelmezése azonban **nem szűkíthető le kizárólag az anyagi jogi szabályokra**, mivel az eljárásjogi szabályok között is szerepelnek olyan jogintézmények, amelyek változása a jogvédelmi eszközzel kapcsolatos tartalmi feltételekre hatással vannak, mint például a Hóvtv. 17. §-ban szabályozott személyes meghallgatás előírása, vagy a Hóvtv. 19. §-a szerinti méltányossági döntéshozatali jogkör.

Mindezek alapján a jogvédelmi eszközzel kapcsolatos tartalmi feltételek körét a lehető legtágabban szükséges értelmezni, és csak a szűken vett eljárásjogi szabályok – ideértve a határidőkre, a kérelem benyújtására vagy az eljárás menetére vonatkozó normákat – nem esnek az említett korlátozás alá.

X. A mérlegelési és méltányossági jogkör szabályozásánál figyelembe veendő szempontok

A normavilágosság és a kiszámíthatóság követelményének a képviselő-testület méltányossági döntéshozatali jogkörét, illetve mérlegelési jogkörét érintő részletszabályok vonatkozásában is érvényesülnie kell, ezért a szabályozásnak a döntéshozatal során figyelembe vételre kerülő tartalmi szempontjait is magába kell foglalnia. Az Alkotmánybíróság a 11/2019. (III. 29.) AB határozatában kifejtette, hogy **a méltányosság alkalmazhatóságának** jogi feltételeit jelenti annak rögzítése, hogy milyen esetkörben, kinek a javára, milyen feltételek mellett hozható ilyen tartalmú döntés.

Amennyiben a helyi rendelet az eljárásokra vonatkozóan mérlegelést tartalmaz, úgy szükséges, hogy rögzítésre kerüljenek a **mérlegelési szempontok**, amelyeket a képviselő-testületnek az adott ügyben vizsgálnia kell és amelyek ezáltal megalapozzák a döntést.

XI. A rendelet megismerhetőségének a biztosítása

Felhívom a figyelmet **a jogvédelmi eszközök megismerhetővé tételének kötelezettségére**, amelyet a Korm. rendelet 16. §-ában foglaltak szabályoznak. Amennyiben az önkormányzati rendelet kihirdetése és hatálybalépése között 5 vagy annál kevesebb munkanap áll rendelkezésre, akkor a Nemzeti Jogszabálytárban való közzétételről a jegyző legkésőbb a rendelet hatálybalépését megelőző munkanapon köteles gondoskodni. Ezen felül az önkormányzat a hivatalos honlapján **köteles tájékoztatást nyújtani** a rendelettel bevezetett **jogvédelmi eszközről** a Korm. rendeletben meghatározottak szerint. **A jegyző kötelezettsége** kiterjed továbbá a Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 8/A. § (2) bekezdésében foglaltak megtartására is, amely alapján a

kihirdetett rendeletet legkésőbb a kihirdetést követő harmadik munkanapon a Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás Modul igénybevételével megküldi a kormányhivatalnak.

Kérem, hogy a helyi jogalkotás során a fentiek figyelembe vételével járjanak el. Amennyiben pedig a rendelet megalkotására már sor került, úgy a jelen szakmai segítségnyújtásban foglaltak mérlegelését követően tegyék meg a szükséges intézkedést.

Miskolc, az elektronikus hitelesítésbe foglalt időbélyegző szerint

Tisztelettel:

Dr. Alakszai Zoltán
főispán
nevében és megbízásából

Pásztorné dr. Vámos Anita
főosztályvezető

A dokumentum elektronikus hitelesített,
2026.03.04 09:19:08
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: TFIK TFIK

A dokumentum elektronikus hitelesített,
2026.03.03 13:55:17
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
Szűcs Orsolya, dr.

A dokumentum elektronikus hitelesített,
2026.03.03 14:20:41
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
dr. Rózsahegyi Ferenc

A dokumentum elektronikus hitelesített,
2026.03.04 07:31:10
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: Pásztorné dr. Vámos Anita